

**Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja
kestävän käytön kansallisen strategian ja toimintaohjelman
toteutusta ja seuranta edistävä työryhmä 2017–2021**
(YM039:00/2016)

KOKOUSPÖYTÄKIRJA
8.9.2021

TYÖRYHMÄN KOKOUS 5/2021 (kokous #28)

Aika: Keskiviikko 1.9.2021, klo 9.00–11.00
Paikka: Teams-kokous
Läsnä: Tarja Haaranen, ympäristöministeriö PJ
 Mikko Kuusinen, ympäristöministeriö VPJ
 Marina von Weissenberg, ympäristöministeriö
 Kristiina Niikkonen, ympäristöministeriö
 Penina Blankett, ympäristöministeriö
 Olli Ojala, ympäristöministeriö
 Lotta Manninen, ympäristöministeriö
 Johanna Niemivuo-Lahti, maa- ja metsätalousministeriö
 Tuuli Ojala, liikenne- ja viestintäministeriö
 Riikka Aaltonen, työ- ja elinkeinoministeriö
 Mika Honkanen, työ- ja elinkeinoministeriö
 Antti Otsamo, Metsähallitus, Metsätalous Oy
 Tuula Kurikka, Metsähallitus Luontopalvelut
 Tiina Vuoristo, Metsäteollisuus ry
 Anna-Rosa Asikainen, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
 Hanna Pohjonen, Opetushallitus
 Tommi Maasilta, Kuntaliitto
 Kaisa Pajanen, Helsingin kaupunki
 Jaana Lehtimäki, Suomen Akatemia
 Aino Juslén, Luonnontieteellinen keskusmuseo LUOMUS
 Kari Lahti, Luonnontieteellinen keskusmuseo LUOMUS
 Tiina M. Nieminen, LUKE, Helsinki
 Petri Ahlroth, SYKE, Biodiversiteettikeskus
 Ari-Pekka Auvinen, SYKE, Biodiversiteettikeskus, asiantuntijasihteeri
 Päivi Sirkkiä, Biodiversiteettikeskus SYKE
 Tapani Veistola, Suomen luonnonsuojeluliitto
 Kaisa Larjomaa, Suomen nuorisovaltuustojen kattojärjestö Allianssi
 Emma Sairanen, Suomen nuorisovaltuustojen kattojärjestö Allianssi
 Marja Pylvänäinen, SYKE, Biodiversiteettikeskus, sihteeri

Mirkka Saarela, ympäristöministeriö, vierailija
 Niko Kulha, Luke
 Heidi Lehtiniemi, SYKE
 Riku Lumiaro, SYKE
 Juuli Närhi, SYKE

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Tarja Haaranen avasi kokouksen ja toivotti työryhmän jäsenet ja asiantuntijat tervetulleiksi.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Edellisen kokouksen pöytäkirja (kokous #27, 19.5.2021) hyväksyttiin Mervi Heinosen (Metsähallitus Luontopalvelut) teknisin muutoksin. Kokouksen jälkeen Heinonen ilmoitti seuraavat asiat tiedoksi liittyen OECM-alueisiin:

- Suomen tiedot välitetään Euroopan CDDA-kannasta maailman WDPA-tietokantaan.

> Heinonen: *Tiedoksi: Molemmissa on uusi OECM-osio, mutta mitään tietoja kohteista ei vielä ole lähetetty.*

- Keskustelussa Tapani Veistola SLL kysyi, tuleeko OECM-ehdotus vielä kommenteille?

Aulikki Alanen TM vastasi, että raportti valmistuu loppukesällä, siitä järjestetään kuuleminen ja tilaisuus elo-syyskuulla.

> Heinonen: *Tiedoksi: Raportin valmistuminen, käsittely OECM-työryhmässä sekä sidosryhmätilaisuus ja kuuleminen siirtyvät loppusyksyyn.*

- Johanna Niemivuo-Lahti MMM: Primaaridata, jääkö sinne, missä on syntynyt? Aulikki Alanen YM: Ei ole tarkoitus kerätä yhteen paikkaan kaikkea tietoa. Pilottihankkeessa tutkitaan, miten aineiston siirto tehdään ja kuinka se voitaisiin lähettää keskitetysti raportoitavaksi kansainvälisesti, jatkossa tiedot jäävät tuottajalle.

> Heinonen: *Tiedoksi: SYKEN FEO-hankkeen harjoittelija on kesän aikana toteuttanut pilotin, jonka yhteydessä on koottu ja analysoitu saatavilla olevaa, potentiaalisia OECM-aluetyyppejä sisältävää aineistoa. Aineiston kohteita ei lähetetä raportoitavaksi. OECM-aluetyyppejä ja niiden tiedonhallinnan kehittämistarpeita tarkennetaan työn pohjalta.*

3. Asialistan hyväksyminen kokouksen työjärjestykseksi

Asialista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

4. Ajankohtaiset asiat

Puheenjohtaja kertoi ympäristöministeriön ajankohtaisia asioita:

- Luonnonsuojelulaki lähti lausunnolle kesäkuun lopussa, aikataulua on jatkettu ja vielä on aikaa lausua 6.9. asti. Lausuntokierroksen jälkeen työryhmä sekä ohjausryhmä jatkavat käsittelyä.

- Lausunnolle on lähtenyt myös Kansallinen virkistyskäyttöstrategia. 22.9. pidetään webinaari kello 12–14, jossa esitellään luonnosta.

- Vesien ja merienhoidon suunnitelmat ovat olleet kuultavina keväällä. Kuulemisia on nyt käyty läpi ja 'Vaikuta vesiin' alta löytyy palaute. Suunnitelmia valmistellaan vielä valtioneuvostoon vientiä varten.

5. CBD-sopimuksen neuvottelutilanne kohti osapuolikokousta COP-15 – ympäristöneuvos Marina von Weissenberg YM

Prosessikuvaus YK:n Biodiversiteettisopimuksen neuvottelut kohti COP-15

- Sopimuksen avoimen työryhmän kolmas kokous (OEWG-3) etänä 23.8.–3.9.2021. Suomen valtuuskunta koostuu 30 henkilöstä eri ministeriöistä ja sidosryhmistä.
- Ministerikeskustelu ”Banging Heads Together” 30.8.2021 Kolumbian isännöimänä korkean tason osuus, johon Suomen ympäristö- ja ilmastoministeri Krista Mikkonen osallistui etänä.
- COP-15 avaus 11–15.10. Kunming, Kiina. Korkean tason osuus 12.–13.10. Deklaraatio valmisteilla. Tilaisuus COVID-19 vuoksi suppea (suurlähettiläät Kiinassa). Muut osallistujat etänä.
- Tieteellis-Teknisen työryhmän SBSTTA-24 ja Toimeenpanokokous SBI-3 ja OEWG-3, 10.–30.1.2022, Geneve, Sveitsi
- COP-15 Kunming, Kiina (25.4.–8.5.2022) jos COVID19 kokouspaikka siirtyy mahdollisesti Montreal, Kanada
- WPIEI Biodiversiteettiryhmä valmistelee sisältöasiat EU:n kannoiksi
- Päätelmät (COP-15) mahdollisesti lokakuu 2021 ja Ranskan EU-pj kaudella maaliskuu 2022
- **Tavoitteena** kiireellisiä toimia ja **transformatiivista muutosta** luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen pysäyttämiseksi luonnon kantokyky huomioiden, tavoitteena ns. biodiversiteettineutraaliuus -> netto positiivisuus
- Tarkoituksena edistää toimeenpanoa niin kansallisella, alueellisella kuin kansainvälisellä tasolla.
- Kansallisten biodiversiteettistrategioiden ja toimintaohjelmien laatiminen ja päivittäminen, koordinaation ja yhteisvaikutusten edistäminen ympäristösopimusten, kansainvälisten järjestöjen ja alkupe- räiskansojen ym. kesken
- 2050 Vision for Biodiversity & 2030 Missio.
- Neljä pitkän aikavälin päämäärää, jotka tulee olla saavutettu vuoteen 2050 mennessä.
- 21 toimintatavoitetta, jotka ovat mitattavia, saavutettavia, asiaankuuluvia sekä aikarajaan sidottuja vuoteen 2030 mennessä.

- Valtiot laativat omia kansallisia tavoitteita, jotka tukevat tässä kehyksessä esitettyjen kaikkien tavoitteiden ja päämäärien saavuttamista.
- Toimeenpanon vahvistaminen keskeinen päämäärä.
- Heijastaa IPBES ja IPCC tuloksia ja pääviestejä ("ajurit" tai "juurisyyt")
- Sidosryhmien laaja osallistuminen
- Sitova seurantamekanismi noudattaen kaikille rajattua määrää samoja mitattavia indikaattoreita.
- Suomi jatkaa yhteistyötä ja valmistelut EU:ssa ml. mahdolliset päätelmät syksyllä 2021.
- Haasteet liittyvät rahoitukseen, geenivaroihin (DSI), tieteelliseen dataan ja poliittiseen tahtotilaan (konsensusperiaate).
- IUCN:n maailmankongressi 3.-11.9.2021, Marseille, Ranska.

Keskustelu

- Tapani Veistola, SLL: Miten näet käytännössä tilanteen, eli mitä otettava huomioon kansallisessa strategiatyössä?

> Marina von W, YM: Nämä ovat nousseet kriittisenä: ilmastomuutoksen vaikutus luontokatoon, näiden kytkytyneisyys kansalliseen työhön on tärkeä, ruokahävikki sekä kunnianhimon taso. Juurisyyt on pidettävä mielessä, kuten saastuminen (muovijäte yms.), sekä meriin ja sisävesiin liittyvät toimet. Rahoitus! Suomen globaalivastuu kansallisen vastuun lisäksi.

6. Maankäyttö- ja rakennuslain uudistus luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta – hallitussihteeri Mirikka Saarela YM

Mirikka Saarela YM esitteli Maankäyttö- ja rakennuslain uudistusta luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta. Lakiuudistus on ollut vireillä jo useamman vuoden, mutta nyt syksyllä se on lähdössä lausunnolle. (Esitys on jaettu).

1) Lakiin ehdotetaan omaa pykälää ilmastomuutoksen hillinnästä ja siihen sopeutumisesta kaavoituksessa ja rakentamisessa kestävin ja taloudellisin, energiatehokkain, sosiaalisesti ja ekologisesti toimivin ja kiertotaloutta edistävin ratkaisuin. Vähähiilisyyspykälän mukaan rakennushankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava rakennuksen vähähiilisyydestä.

2) Maakunta- ja yleiskaavan vaatimuksiin lisättäisiin velvoitteet viherrakenteen jatkuvuuden ja luonnon monimuotoisuuden turvaamisesta. Asemakaavan vaatimuksiin lisättäisiin velvoite kiinnittää erityistä huomiota viherympäristön riittävyyteen. Maakuntakaavassa olisi esitettävä maakunnan viherrakenteen kehittämisen periaatteet ohjeena kuntakaavoitukselle.

Suurimmille kaupunkiseuduille laadittaisiin kaupunkiseutusunnitelma.

Kaavojen vaikutuksia arvioidaan:

- alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen
- ihmisen elinoloihin ja elinympäristöön sekä terveyteen ja viihtyvyyteen
- luonnon monimuotoisuuteen sekä kasvi- ja eläinlajeihin
- maa- ja kallioperään, veteen ja ilmaan sekä luonnonvaroihin
- ilmastoon, ilmastomuutoksen hillintää ja siihen sopeutumiseen
- maisemaan, rakennettuun ympäristöön, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön
- elinkeinoelämän toimintaedellytysten ja toimivan kilpailun kehittymiseen

Keskustelu

- Ari-Pekka A. SYKE: Kuinka paljon voi vielä vaikuttaa lakiuudistukseen? Missä vaiheessa valmistelu on? Maankäyttö on suurin paine luonnolle. CBD:n puolella korostuu 'no net loss -periaate'. Voisiko siihen päin ohjata, ettei maankäyttö aiheuttaisi lisää painetta, tai että sitä sitten kompensoitaisiin.

- Tapani V. SLL: MRL on tärkeä ja keskeinen laki. Isoin huoli on ollut maakuntakaavojen ohjausvaikutuksen väheneminen. Kaupunkisuunnittelussa ei oikeusvaikutuksia. Palaamme lausuntokierroksella.

- Penina B. YM: Yleisesti kuinka paljon on muistettu vesistöjä ja merta MRL-uudistuksessa?

- Tuula K MH/LP: Synkronisointi LS-lain uudistuksen kanssa? Ovatko linjassa?

- Kristiina N. YM: EU bd-strat liittyvä viherryttämissuunnitelma. Maakuntien välinen yhteistyö, onko sitä? Miten biodiversiteetti on käsitetty, ekosysteemipalvelu-näkökulma ja prosessit huomioon.

- Aino J. Luomus: Komppaa Auvista. Kiinnostaa onko keskustelussa noussut 'no net loss' -periaate ja selvillä olo velvollisuus? Yhteydet luonnonsuojelulain kehityskuluihin?

> Mirikka vastaa:

- Lausuntokierros alkaa syyskuun aikana. Pääsee vaikuttamaan. No net loss yms. ovat olleet esillä ja keskustelussa.
- SYKE:n tutkimus kuinka maankäyttömuutosmaksut vaikuttavat kaavoitusprosessiin, kuinka voisi vahvistaa, ei ole laissa.
- Maakuntakaavan ohjausvaikutus. Oikeusvaikutukset. Maakuntakaava ohjaa kuntakaavoitusta.
- Kaupunkiseutukaava ei ole oikeusvaikutteinen, ei tule velvoitetta lakiin.
- Vesialueet ovat mukana, silloin kun kuuluvat kaava-alueeseen.
- Ehdotus: uhanlaisten lajien huomioonottamisvelvoite. Kaavoissa on otettava huomioon
- Ei ole ristiriitoja MR-lain ja LS-lain välillä.

7. Strategian ja toimintaohjelman valmistelu – erityisasiantuntija Olli Ojala YM & tutkija Ari-Pekka Auvinen SYKE

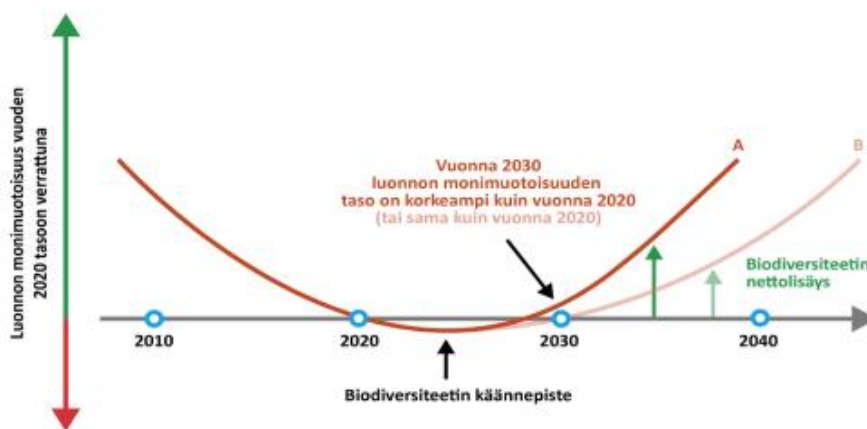
a) Päätösasia: BD-strategian ja toimintaohjelman vaikuttavuusmallista ja rakenteesta päättäminen

Olli Ojala esitteli työluonnoksen. (Katso jaettu esitys)

Visio 2050 on 'suomennettu' ja se on työversio, mutta on uskollinen CBD:n visiolle.

Missio 2030 on myös CBD:n mukainen, paitsi siinä on käännetty järjestys; ensin 'kääntyminen elpymisuralle'... ja toisena transformative change, jotta ensin mainittu voidaan saavuttaa. EU:n strategiassa on vastaava tavoite.

Elpymisura-kaavio, josta valittava haluttu käännepeiste. Tavoitteena on luontokadon pysäyttäminen ja kääntäminen elpymisuralle.

Muutosteoria-kaavio. Miten ja miksi hallittu muutos tapahtuu. Malli siitä, kuinka vaikuttavuustavoitteet ja toimenpiteet liittyvät toisiinsa (vaikutusketjut), kuinka toimenpiteistä syntyy vaikuttavuutta. Yhdellä toimenpiteellä voi olla useita vaikutuksia. Tuotoksilla voi olla yhteisiä vaikutuksia ja ne voivat synnyttää uusia vaikutuksia. Vaikutus on muutos toimijan käytöksessä. Toimijoiden käytökseen mennessä vaikutusmahdollisuutemme vähenevät.

Strategian ja toimintaohjelman välinen suhde.

NBSAP jakautuu kahteen osaan: Strategiaan, joka vastaa siihen, miten CBD:n ja EU:n puitteissa asetetut sekä kansallisesti tärkeiksi katsotut tavoitteet saavutetaan Suomen olosuhteissa, ja toimintaohjelmaan kirjataan toteutettavaksi sovitut toimenpiteet, joilla tavoitteet saavutetaan.

CBD:n puitteissa ja EU:n tasolla sovitut tavoitteet tulevat pääosin näkyviin strategiassa, vaikka erityisesti EU:n strategiassa on myös elementtejä, jotka voidaan kirjata suoraan toimenpideohjelman toimenpiteiksi. CBD:n ja EU:n tavoitteet tulevat näin kytkeäksi vaikuttavuusmalliin.

Vaikuttavuusmallin myötä tavoitteiden kokonaisuus sekä siihen linkittyvien toimenpiteiden arviointi ja seuranta tulee mahdolliseksi.

Alatyöryhmien yhteinen vaikuttavuustavoite on Missio 2030. Alatyöryhmät luonnostelevat toimenpiteet, joilla vaikutukset saadaan aikaiseksi, keskustelee seurantakehikosta, nimeää vastuutahon ja toteutusaikataulun, hahmottelee mittareita ja toimenpiteiden vaatimia panoksia.

Keskustelu

- Tapani V. SLL: Kiitos, hyvä tulee, ensin määritellään tavoitteet ja sitten toimenpiteet. Varottava, ettei jokin tärkeä tavoite mene ohi kaikilta ryhmittä, ajatellen, että kuuluu muille ryhmille. Muistilaput käyttöön.

- Antti O. MH/Metsätalous: Mitä ovat monimuotoisuuden tasot, joista puhutaan?

> Ari-Pekka vastaa Antille: Kohta kun esitellään, yritetään vastata siihen mikä on monimuotoisuuden taso. Tämä työryhmä päättää mikä kuvaajista valitaan, eli missä on kunnianhimon taso, missä halutaan käänneapisteeseen olevan.

Strategian päämäärien piiri on Muutosteoria-kaaviossa uloin kehä, toimintaohjelman kaksi sisempää kehää.

> Olli: Vaikuttavuusketju, strategiaan on kirjattava miten muutokset tapahtuvat. puolelle miten muutos saadaan aikaan. Mikä valuu toimenpideohjelman puolelle. Strategian

- Emma S. Allianssi: valmistelun aikataulu?

> Olli: alatyöryhmien työ loppuu 31.12.2021. Tällä seurantatyöryhmällä työ jatkuu sen jälkeen. Viimeistely ja katsominen, ettei mitään jäänyt väliin.

b) Tiedoksi ja keskusteltavaksi: Tavoiteluonnoksen esittely

Ari-Pekka ja alatyöryhmien puheenjohtajat tai sihteerit esittelivät alatyöryhmiensä työtä.

Ari-Pekka Auvinen SYKE esitteli **'Lajit ja luontotyypit'** tavoitteet esimerkkinä suot.

- Uhanalaiset lajit ja luontotyypit
- Elinympäristöjen määrä ja laatu
- Ekosysteemien toiminta
- Lajien kannat
- Geneettinen monimuotoisuus

Esimerkiksi suot:

- o **Uhanalaiset lajit ja luontotyypit:** Suolajien ja -luontotyyppien uhanalaistumiskehitys on pysähtynyt vuoteen 2030 mennessä.
- Mittari: Uhanalaisten lajien osuus kaikista arvioituista suolajeista vuonna 2030 on korkeintaan yhtä suuri kuin vuonna 2019 TAI uhanalaisten lajien aitoja positiivisia luokkamutoksia on vähintään yhtä paljon kuin negatiivisia
- Mittari: Uhanalaisiksi vuonna 2018 luokiteltujen suoluontotyyppien pinta-ala/laatu on kääntynyt kasvuun vuoteen 2030 mennessä TAI uhanalaisten suoluontotyyppien trendi on kääntynyt vakaaksi
- o **Elinympäristöjen määrä ja laatu:** Hydrologisesti eheiden soiden määrä ja kytkeytyneisyys (integriteetti) kasvaa
- Mittari: Ojittamattomien ja ennallistettujen soiden määrä ja kytkeytyneisyys on kääntynyt kasvuun
- Mittari: Yhtenäiset ojittamattomat & ennallistetut suokokonaisuudet - keskimääräisen pinta-alan kasvu
- o **Ekosysteemien toiminta:** Soiden ekologinen toiminnallisuus sekä resilienssi paranevat ja ne tuottavat keskeisiä hyötyjä ihmisille.
- Mittari: Vesistöjen tilan paraneminen
- Mittari: Soiden hiilivaraston kehitys
- o **Lajien kannat:** Tavanomaisten suolajien kannat palautuvat/kasvavat.
- Mittari: suolintulajien kannat ja suoperhosten esiintyminen
- o **Geneettinen monimuotoisuus:** Suolajien geneettinen monimuotoisuus turvataan.

Heidi Lehtiniemi SYKE esitteli alatyöryhmän **'Instituutiot ja ohjaus'** tavoitteet ja kertoi, ettei kunnianhimon tasoa alenneta.

- Tavoite 1: Vuonna 2030 Suomessa julkinen hallinto toimii aktiivisesti ja johdonmukaisesti luontokadon estämiseksi: lainsäädäntö velvoittaa ja strateginen suunnittelu kannustaa sekä ohjaa ylläpitämään tai parantamaan luonnon monimuotoisuutta kaikilla sektoreilla.

- Tavoite 2: Vuonna 2030 luonnon tilaan suoraan vaikuttava toiminta, kuten maankäyttö, rakentaminen ja luonnonvaratalous, johdonmukaisesti ja aktiivisesti ylläpitää tai parantaa luonnon monimuotoisuutta.

- Tavoite 3 (keskeisin tavoite, jonka muotoilussa auttoi VM): Vuonna 2030 luonnon monimuotoisuuden muutoksen mittaamisessa ja arvioinnissa on edetty merkittävästi ja luontokadon ehkäisemisen kannalta keskeisimmät ongelmat on priorisoitu niin, että ohjauskeinoja kohdennetaan ja mitoitetaan kustannusvaikuttavalla tavalla.

Juuli Närhi SYKE esitteli alatyöryhmän '**Asenteet, kulttuuri ja tietopohja**' tavoitteet.

Kommentteja saatu viestintäryhmältä. Tavoitteet menevät vielä 8(j) -ryhmään kommentteille.

- Tavoite 1: Asenteet, tietoisuus ja käyttäytyminen

Suomalaisten ymmärrys luonnon monimuotoisuudesta, luontokadosta ja näiden merkityksestä ihmisille on parantunut. Yksilöiden, [yritysten] ja yhteisöjen luontoa arvostava käyttäytyminen on lisääntynyt, ja ekologisen siirtymän aktiivinen edistäminen luo merkityksellisyyttä ja hyvinvointia. [Ekologisen siirtymän aktiivinen edistäminen on yhteiskunnallisesti tavoiteltavaa ja ihmiset kokevat sen omakseen.]

- Tavoite 2: Tiedon kattavuus, monipuolisuus ja laatu

Luonnon monimuotoisuuden tilasta, pitkäaikaiskehityksestä ja ekologisesta siirtymästä on käytössä kattava, tieteellisesti tutkittu ja käytännössä koeteltu tietopohja. Päätöksenteko, käytännöt, kasvatusta ja koulutus pohjaavat tähän tietoon. Saamelaisen perinteinen tieto on osa tietopohjaa. (CBD T 20)

- Tavoite 3: Osallisuus ja oikeudenmukaisuus

Luontoa koskevaan kansalliseen, alueelliseen ja paikalliseen päätöksentekoon, suunnitteluun ja toimeenpanoon osallistuu laaja joukko yhteiskunnan eri toimijoita. Luonnon monimuotoisuutta edistävät toimenpiteet ja niiden valmisteluprosessi koetaan laajasti oikeudenmukaiseksi. Eri toimijaryhmien kyvyt ja mahdollisuudet osallistua huomioidaan. Erityisesti nuoret ja saamelaiset vaikuttavat päätöksentekoon aktiivisesti. Saamelaisten mahdollisuuksia vaikuttaa kotiseutualueen maan ja luonnonvarojen käyttöön vahvistetaan vapaan, tietoon perustuvan, ennakkosuostumuksen periaatteen mukaisesti. (CBD T 21)

- Tavoite 4: Hyvinvointi

[Monimuotoinen luonto on elämän ehto.] Monimuotoinen luonto ja sen tuottamat ekosysteemipalvelut ovat keskeinen osa aktiivista terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä. Jokaisella suomalaisella on arjessaan pääsy monimuotoiseen luontoon.

Kristiina Niikkonen YM esitteli alatyöryhmän '**Luonnon huomioiva talous**' tavoitteet.

3 kokousta pidetty ja käyty läpi EU ja CBD-taustoja. Kyse on koskettaa koko yhteiskuntaa jo olemassa olevan EU:n BD-strategian myötä, ei vain julkishallintoa. Käytävä vielä keskustelu siitä voisiko osan tavoitteista vielä yhdistää. Luonnon huomioivan talouden painoarvo kasvaa. World Economic Forum on katsonut luontokadon yhdeksi viidestä pääriskistä talouden toiminnalle. Yli puolet maailman BKT:stä riippuu luonnosta/luonnonvaroista. Alla teemat, joihin ryhmä syvennyy syksyllä.

Luonnokset/ydinasiat vaikuttavuustavoitteille alatyöryhmän 1. keskustelun pohjalta vs. yhteiset vaikuttavuustavoitteet teemoille:

- **Talouden rakenteet** ohjaavat yhteiskuntaa ja yksilöitä luonnon monimuotoisuuden vaalimiseen ja ekosysteemipalveluiden ylläpitoon, mikä johtaa rahoituslähteiden monipuolistumiseen ja rahoituksen kasvuun.
- **Talouden seuranta ja mittaaminen** ottaa huomioon luontopääomassa ja ekosysteemipalveluissa tapahtuvat muutokset. Tämä ohjaa päätöksentekoa **nettopositiivisiin luontovaikutuksiin**.
- Taloudellinen toiminta, erityisesti luonnonvarojen hyödyntävä toiminta, on **resurssitehokasta ja ei aiheuta luonnon monimuotoisuuden heikennystä (biodiversiteettijalanjälki)**.

Työryhmän teemat:

- ohjauskeinot: ekosysteemitilinpito, talouden rakenteet: kannustimet ja biodiversiteetille haitalliset tuet, luonnonvarojen kasvava käyttöpaine, synergiat (mm. ilmasto, kiertotalous), rahoitus, uudet rahoituskeinot (kompensatio, ekosysteemipalvelut – hinnoittelu- markkinat, standardit, luontoon perustuvat ratkaisut, pilaaaja maksaa -periaate), yritysten ja rahoitusalan vastuullisuus (riskit) & uudet ansaintalogiikat, hankintojen kriteerit, kuluttajamerkinnot, osallistuminen, oikeudenmukaisuus (reilu siirtymä), koulutus & osaamisen kehittäminen, tutkimus, investoinnit

Ari-Pekka Auvinen SYKE kertoi muiden alatyöryhmien tavoitteista.

Viestintä

- ei omia vaikuttavuustavoitteita

8(j)

- 0–1 omaa vaikuttavuustavoitetta

KV-biodiversiteetti

- Suomen luontojalanjälki maailmalla
- Kokoaan suurempi luontomaa
- Rahoituksen lisääminen, mm. BD-painotteisen rahoituksen lisääminen kehitysmaissa
- Alueellinen yhteistyö, erityisesti lähialueilla
- Tasa-arvo luontoa koskevassa päätöksenteossa

Vaikuttavuusmallin hyväksyminen – Keskustelu

- Marina von W. (YM) muistakaamme tasa-arvon laaja-alaista sisällyttämistä - ei vain nuoret ja lapset. Gender Action Plan on Suomen tukema CBD-ohjelma, naiset/miehet. HUOM! Lisäksi tulee pääperiaatteet alkuun, kuten ihmisoikeudet, FPIC, right to nature.
- Johanna N-L MMM: Valtava työ, kiitos, hyvin edistytty. MMM:ssä kaikissa ryhmissä edustus. EU- ja CBD-paketit mukaan, voidaanko vielä yhdistää ja priorisoida tavoitteita.
- Tapani V. SLL: Peukkuja ja kehuja tehdyille työlle. Rakenne ok. Ilmastomuutos huomioon. LS-laista ilmastolain mukainen raamilaki. Megatrendit huomioitava.
- Anna-Rosa A. MTK: Hyvä katsaus kokonaisuuteen. Mikä on päätösesitys, eli mistä nyt päätetään? MTK komppaa Johannaa. Tiiviyttä toivoo. Tavoite vs. toimenpide, mitkä ovat eri tasot?
- Tiina V. Metsäteollisuus: Mallin hahmottaminen hankalaa, vaikutustaso on hämärä.

> Olli O. YM: Tässä paljon mikä tukee alatyöryhmien työtä. Seurantatyöryhmä karsii, yhdistelee ja priorisoi alatyöryhmien esityksiä.

- Vaikuttavuustavoite: Toimenpide-taso on selkeät, vaikuttavuustavoite selkeät, juurisyyt ovat toimenpiteitä, joiden toivotaan näkyvän muutoksena/toimintana, joka johtaa vaikuttavuuteen. Ne ovat tärkeitä strategiassa, jossa pyritään vastaamaan siihen, kuinka päästää tavoitteisiin.

> Ari-Pekka A. muistutti, että edellinen strategia ja toimintaohjelma tehtiin imitoimalla CBD:n strategiaa ja toimenpideohjelma oli 'itse rakennettu'. Tehdään nyt uusi strategia muutosteorian ja vaikuttavuusmallin avulla, ei oteta vain mallia muualta. Tämä on uusi lähestymistapa, jossa varataan paikat kansainvälisten strategioiden asioille.

Päätösasia

- Päätökseksi esitetään esitellyn muutosteorian ottamista työn pohjaksi ja kehoitetaan alatyöryhmiä jatkamaan toimenpiteiden täsmentämistä. Voidaanko näin edetä?
- Puheenjohtaja tiivistä päätöksen: Muutosteoriat pidetään pohjana, tämä hyväksyttiin.
- Puheenjohtaja kehotti kaikkia olemaan aktiivisia, sillä vielä ollaan luonnosvaiheessa.

8. Muut asiat

Esille ei tullut muita asioita.

9. Seuraavat kokoukset

Seuraavat kokousajat ilmoitetaan myöhemmin.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja Tarja Haaranen päätti kokouksen kello 11.00.

Puheenjohtaja Tarja Haaranen, ympäristöministeriö

Sihteeri Marja Pylvänäinen, Suomen ympäristökeskus SYKE

Jakelu: Työryhmän puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, jäsenet, sihteerit ja pysyvät asiantuntijat.